

ΔΙΕΚ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Α ΕΞΑΜΗΝΟ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΣΩΜΑΡΑ ΜΑΡΙΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα έχει ως σκοπό να εισαγάγει τους καταρτιζόμενους στις βασικές έννοιες της περιβαλλοντικής αγωγής, προκειμένου να καταστούν ικανοί να αξιοποιήσουν τις γνώσεις αυτές σε στοιχειώδη προβλήματα μόλυνσης του περιβάλλοντος και ενδειγμένων τρόπων αντιμετώπισης τους.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- Η Περιβαλλοντική Αγωγή εισήλθε στα εκπαιδευτικά συστήματα πολλών κρατών από την ανάγκη ανταπόκρισης στις όλο και αυξανόμενες πιέσεις της οικολογικής κρίσης (με ανθρώπινη διάσταση και κοινωνική αντίληψη) Στη χώρα μας λειτούργησε πιλοτικά και προπαρασκευαστικά σε σχολεία κατά τα έτη 1976-1990 και κατόπιν θεσμοθετήθηκε με το νόμο 1892/90 που υπήρξε σημαντικός για την εδραίωση και ανάπτυξη του θεσμού στην τυπική Εκπαίδευση της Ελλάδας. Αρκετές Υπουργικές αποφάσεις και εγκύκλιοι ρυθμίζουν τα επιμέρους ζητήματα εφαρμογής της

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Το γενικό πλαίσιο καθορίζεται από την Εθνική στρατηγική για το περιβάλλον και την παιδεία, που εναρμονίζεται με τις κατευθυντήριες γραμμές από Παγκόσμιες Διασκέψεις, Συνδιασκέψεις, Διακηρύξεις, Συνέδρια, Χάρτες του Ο.Η.Ε., της UNESCO και άλλων Διεθνών Οργανισμών

ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Ο πλέον αποδεκτός και ταυτόχρονα διαδεδομένος ορισμός της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης θεωρείται αυτός που δόθηκε από την UNESCO το 1977, στην Τιφλίδα της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό: « Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση προωθεί την ανάπτυξη σαφούς αντίληψης και ενδιαφέροντος για την οικονομική, κοινωνική, πολιτική και οικολογική αλληλεξάρτηση σε αστικές και αγροτικές περιοχές. Παρέχει σε κάθε άτομο δυνατότητα απόκτησης γνώσεων, αξιών, στάσεων, αφομοίωσης και δεξιοτήτων που χρειάζονται για να προστατεύσει και καλυτερεύσει το περιβάλλον. Συμβάλλει στη δημιουργία νέων προτύπων συμπεριφοράς, ατόμων, ομάδων, κοινωνιών προς το περιβάλλον» (Καλαϊτζίδη & Ουζινίδης, 2000)

Οι τρεις διαστάσεις της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

- Εκπαίδευση γύρω από το περιβάλλον
- Εκπαίδευση μέσα στο περιβάλλον
- Εκπαίδευση για το περιβάλλον

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

- Ποιότητα ζωής είναι μια ευρεία κυμαινόμενη έννοια η οποία επηρεάζεται με ένα σύνθετο τρόπο από τη φυσική υγεία του ατόμου, από την ψυχολογική κατάσταση, από το επίπεδο ανεξαρτησίας, από τις κοινωνικές σχέσεις και από τις σχέσεις του με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του περιβάλλοντος διαβίωσης (Holmes, 2005). Αντιπροσωπεύει τις θετικές και αρνητικές απόψεις της ζωής και είναι πολυδιάστατη έννοια.

Ιστορική εξέλιξη της Π.Ε.

- Το 1970 στη Νεβάδα των ΗΠΑ καθιερώνεται διεθνώς ο όρος και δίνεται ο ορισμός της. Οι πρώτες κινήσεις για Περιβαλλοντική Αγωγή ξεκίνησαν στις Η.Π.Α.
- 1972 Συνδιάσκεψη Στοκχόλμης. Θεσμοθετείται το Πρόγραμμα του Ο.Η.Ε. για το περιβάλλον (UNEP) – Ξεκίνησε ο δρόμος της ανάπτυξης της Π.Ε. σε διεθνές επίπεδο. 1975 Χάρτα του Βελιγραδίου. Παγκόσμια αναγνώριση, θέτονται οι βασικοί στόχοι
- 1977 Παγκόσμιο Συνέδριο της Τιφλίδας (10). Η Διακήρυξη για την Π.Α. κείμενο ιστορικής σημασίας, που αποτελεί το «Ευαγγέλιο» και ο βασικός σταθμός αναφοράς για τη μετέπειτα πορεία. Διατυπώνεται σαφώς ότι οι κυριαρχούσες αναπτυξιακές διαδικασίες βρίσκονται στη ρίζα των οικολογικών προβλημάτων.
- 1992 Παγκόσμιο Συνέδριο της Μόσχας (20). Τέθηκαν προβληματισμοί και διατυπώθηκε η ανάγκη για μετασχηματισμούς. Για πρώτη φορά υιοθετείται ο όρος της «αειφορίας». Η βιώσιμη ανάπτυξη, μοναδική λύση για το περιβαλλοντικό πρόβλημα. Η Π.Ε. ως Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία. 1992 Παγκόσμια Διάσκεψη του Ρίο. Διακηρύξεις στην Ατζέντα 21. Αναγνωρίζεται η εκπαίδευση ως προϋπόθεση για την Αειφόρο Ανάπτυξη και περιγράφονται οι αναγκαίες συνθήκες για μια τέτοια Εκπαίδευση.

Νέα φάση. Επαναπροσανατολισμός της Π.Ε. σε «Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη» (Ε.Α.Α.)

- 1997 Διεθνής Διάσκεψη (30) «Περιβάλλον και Κοινωνία : Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση των Πολιτών για την Αειφορία» από την UNESCO και την Ελληνική Κυβέρνηση στη Θεσσαλονίκη.
- 2002 Παγκόσμια Διάσκεψη του Γιοχάνεσμπουργκ. Ανακηρύχθηκε επίσημα η Δεκαετία
- 2005 – 2014 ως Δεκαετία του ΟΗΕ για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη και ανατέθηκε στην UNESCO ο συντονισμός και η καθοδήγηση των σχετικών δράσεων.
- 2003 Κίεβο, Μάρτης 2005 Βίλνιους Υιοθετούνται οι στρατηγικές της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη από τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Παιδείας 55 χωρών. Αναγνωρίζεται η Ε.Α.Α. ως απαραίτητη προϋπόθεση για μια βελτιωμένη διακυβέρνηση.
- 26-27 Νοέμβρη 2005. Διεθνής Διάσκεψη στην Αθήνα. Κηρύσσει την επίσημη έναρξη της Δεκαετίας του ΟΗΕ για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη στη Μεσόγειο. Διακήρυξη Μεσογειακής Στρατηγικής (μέτρα, δράσεις) για ευαισθητοποίηση, πολιτική θέληση, αναγνώριση και προώθηση της Ε.Α.Α. 24-28 Νοέμβρη 2007, Παγκόσμιο Συνέδριο στο Αχμεταμπάντ της Ινδίας, στο πλαίσιο της Δεκαετίας του ΟΗΕ (40). «Η Π.Ε. προς ένα βιώσιμο μέλλον-Εκπαίδευση για τη ζωή» 31/3 – 2/4 2009 Παγκόσμιο Συνέδριο για την Ε.Α.Α. της UNESCO στη Βόννη της Γερμανίας ...

Θεματικά έτη της δεκαετίας της UNESCO

- 2006 Νερό – Γαλάζιος Πλανήτης
- 2007 Καταναλωτισμός & Περιβάλλον
- 2008 Δάσος – Πράσινος Πλανήτης
- 2009 Γεωργία, Διατροφή & Ποιότητα Ζωής
- 2010 Ενέργεια-Ανανεώσιμες Πηγές & Τοπικές Κοινωνίες
- 2011 Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
- 2012 Υγεία & Παραγωγικές Διαδικασίες
- 2013 Ανθρωπογενές Περιβάλλον & Αειφόρος Διαχείριση
- 2014 Ενεργοί Πολίτες

- Λόγω των ριζικών αλλαγών και ραγδαίων εξελίξεων που παρατηρούνται στις επιστήμες, στη γνώση, στη τεχνολογία, στο ευρύτερο περιβάλλον, στα συστήματα αξιών και γενικά σε πολλούς τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση οφείλει να επαναπροσδιορίζει τις κατευθυντήριες αρχές της, το περιεχόμενό της, τους στόχους της.. π.χ επαναπροσδιορισμός της Π.Ε προς την κατεύθυνση της αιεφόρου-βιώσιμης ανάπτυξης

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

- Ο όρος «περιβαλλοντικό ζήτημα» περιλαμβάνει τις διαταραχές στο φυσικό περιβάλλον, οι οποίες μπορεί να έχουν φυσικά ή ανθρωπογενή αίτια. Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένα σύγχρονα περιβαλλοντικά ζητήματα, όπως: υποβάθμιση της ποιότητας των νερών και των εδαφών, αποψίλωση των δασών, όξινη βροχή, φαινόμενο του θερμοκηπίου, ατμοσφαιρική ρύπανση, μείωση της βιοποικιλότητας και ερημοποίηση. Τα περιβαλλοντικά ζητήματα είναι σύνθετα και συχνά έχουν πολιτική διάσταση, ενώ η ανάγκη να βρεθούν τρόποι αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών ζητημάτων είναι άμεση και επιτακτική.

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η βιώσιμη ή αειφόρος ανάπτυξη θεωρήθηκε ως σύνθετη έννοια και συγκεκριμένα αποτελεί τη σύνθεση διαφόρων στόχων πολιτικής οι οποίοι είναι κοινωνικοί, περιβαλλοντικοί, πολιτικοί, οικονομικοί και πολιτισμικοί.

Η έννοια της βιώσιμης ή αειφόρου ανάπτυξης συνδέει την παραγωγικότητα της φύσης, την αξιοποίηση των φυσικών πόρων, την οικονομική ανάπτυξη, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Συνολτικά, οι τρεις αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η βιώσιμη ανάπτυξη είναι (WCED 1987):

- ανάγκη για ικανοποιητικές συνθήκες ζωής για τις παρούσες και μέλλουσες γενιές,
- σπουδαιότητα της εξάρτησης της ανθρώπινης κοινωνίας από τους φυσικούς πόρους,
- διατήρηση κοινωνικής συνοχής μέσω της κατάλληλης χρήσης των φυσικών πόρων στο πλαίσιο μιας βιώσιμης λύσης.

ΑΡΧΕΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Συνοπτικά, οι τρεις αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η βιώσιμη ανάπτυξη είναι (WCED 1987):
- ανάγκη για ικανοποιητικές συνθήκες ζωής για τις παρούσες και μέλλουσες γενιές,
- σπουδαιότητα της εξάρτησης της ανθρώπινης κοινωνίας από τους φυσικούς πόρους,
- διατήρηση κοινωνικής συνοχής μέσω της κατάλληλης χρήσης των φυσικών πόρων στο πλαίσιο μιας βιώσιμης λύσης.